

Flyteskred ved Verkenssætri. Foto BAF 2004.

Fig. 2. Grusavsetningene øst for Grimsdalshytta. Foto BAF 2006.

Fig. 3. Utsikt fra Tverrgjelet mot Grimsdalsmyrene. Foto BAF 2005.

Rondane Geopark - Grimsdalen -

Avrundete fjellrygger omkranser Grimsdalen ved den markerte dalenden ved Tverrgjelet (Fig 3). Disse fjellformene er restene etter den gamle landoverflaten som ble hevet opp 11-1300 m for 50 mill. år siden. Dette fant sted i den geologiske tidsperioden Tertiær, lenge før istidene. Hevningen av landoverflaten førte til at elvene i Øst-Norge grov daler i fjelloverflaten. Grimsdalen ble anlagt og er en del av det markerte dreneringssystemet til "Gloma". Mot slutten av istidene kom store mengder smeltevann inn fra vest til Grimsdalen. Dette vannet satte sine spor i og langs dalens side og dannet bl.a. avsetningene av grus og sand i dalbunnen. Dette skal vi se nærmere på etter som vi følger dalen østover til Fallet i Folldal kommune.

Turveg 1 Tverrgjelet - Fallet (Rv. 27)

Fra dalenden ved Tverrgjelt forlater vi den gamle landoverflaten når vi kommer ned stigningen til Grimsdalsmyrene, ca 1010 m o.h. Dette myrområdet har en meget karakteristisk vegetasjon og er et naturreservat. Dette er dannet ved oppfylling av sand og fin sand i den åpne Grimsdalen som igjen snevres sammen ved en markert fjellterskel vest for Verkenssætri (1004 m o.h.). Avsetning av sand sammen med høyt grunnvannspeil ga forsumpning og myrdannelse.

Langs fjellsidene videre framover til Verkenssætri er det flere markerte avspylte partier med bl.a. smeltevannløp i de høyereliggende deler av dalsidene. De avspylte partiene i dalbunnen viser at smeltevannet også fant veg ned til bunnen av dalen. Dette har gitt oss flere fine blotninger i fjellskjæringer av skifer. Verkenssætri ble plassert der den ligger fordi det her er et tynt dekke av morene oppblandet med forvittringsjord. I dalsidene østover til Grimsdalshytta er det flere markante spor etter skred og sig i moreneavsetningene (Fig. 1).

Ved Grimsdalshytta (Fig. 2) opptrer de første større grus- og sandavsetningene i dalen. Disse strekker seg noe opp langs begge sider av bekken øst for turishytta. Fra et rotpunkt oppe i bekken sprer avsetningene seg som vifter ned mot dalbunnen. På de uregelmessige overflatene til avsetningene opptrer det flere dødisgroper og større frittliggende steiner og mindre blokker. Gropene ble dannet og steinene ble fraktet hit på et tidspunkt da rester av innlandsis enda lå i dalen. Smeltevannet fløt langs nordsiden av breen, fanges opp av bekkefarene og fulgte dette inn under breresten og skapte disse formene. Avsetningens utforming for øvrig ble bestemt av smeltevannets fortsatte avrenningsretning til Folldal, så nordover til Kvidalen og over til Grønbakken i Drivdalen. Det er vel verd å merke seg at passet i Kvittedalen ligger ca. 935 m o.h. og ville på dette tidspunktet bestemme høyden på vannspeilet i den gjenliggende og avsmeltende isresten. Først når isresten brøt opp i Folldalen, ville den yngre og lavereliggende flomviften dannes. Denne viften har klare flomløp. Dette viser oss at også i dag kan snøsmeltning kombinert med nedbør gi flommer. De store elveslettene videre framover mot Fallet, ligger alle i nær tilknytning til dagens elveløp. Dette viser at det alt overveiende er utformet etter at isen på det vesentligste var borte i dalen.

